

AN INVESTIGATION OF INTELLIGIBILITY BETWEEN WEST-CENTRAL THAILAND PWO KAREN AND NORTHERN PWO KAREN

ERIN DAWKINS AND AUDRA PHILLIPS

LINGUISTICS INSTITUTE
LINGUISTICS DEPARTMENT
PAYAP UNIVERSITY
CHIANG MAI, THAILAND

2009

RESEARCH PROJECT SU7

Abstract

This paper presents the results of intelligibility testing between two Pwo Karen speech varieties spoken in Thailand: West-Central Thailand Pwo Karen and Northern Pwo Karen. These two language varieties are considered by some to be separate languages, while others consider them dialects of the same language. The purpose of the research was to determine whether a lack of intelligibility between West-Central Thailand Pwo Karen and Northern Pwo Karen makes separate vernacular literature necessary. The methodology used was recorded text testing. The results show a lack of intelligibility in both directions, which indicates a likely need for separate vernacular literature.

บทคัดย่อ

รายงานเล่มนี้นำเสนอผลการทดสอบความเข้าใจกันระหว่างวิธภาษากะเหรี่ยงโปว์สองภาษาที่พูดในประเทศไทย ได้แก่ ภาษากะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางและภาษากะเหรี่ยงโปว์เหนือ บางคนถือว่าสองวิธภาษานี้เป็นสองภาษา แต่บางคนก็ถือว่าเป็นสองภาษาย่อยภายในภาษาเดียวกัน งานวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อประเมินว่า การขาดความเข้าใจกันระหว่างสองวิธภาษานี้ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องแยกวรรณกรรมของแต่ละวิธภาษาออกจากกันหรือไม่ วิธีที่ใช้ในการวิจัย คือ การทดสอบความเข้าใจในเรื่องเล่าที่ได้บันทึกเสียงไว้ ผลการวิจัยพบว่าทั้งสองกลุ่มขาดความเข้าใจกัน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ว่า น่าจะมีความจำเป็นที่จะต้องใช้วรรณกรรมภาษาท้องถิ่นที่แยกออกจากกัน

Acknowledgments

This research was carried out under the auspices of the Linguistics Institute and Linguistics Department of Payap University. Staff of the Linguistics Institute provided technical support for this project: Noel Mann in the planning of the research, and Eva Ujlakyova in mapping. Nalinee Sringampong participated in the fieldwork, while Anusorn Suwattana and Nampeung Kongton translated the Thai summary.

We would like to extend our appreciation to the Pwo Karen people who made this research possible. The village leaders in Huaito and Mae Tom welcomed us and facilitated our work. Maipao Khamchunhongkha and Ongla Thekingwisathaphon were the storytellers representing their villages for our recorded text tests. Many other Pwo Karen people assisted along the way, and all became our respected friends.

Corrections or comments are welcome and should be submitted to Audra Phillips by email at audra_phillips@sil.org or by mail to Linguistics Department, Faculty of Arts, Payap University, Chiang Mai 50000 Thailand.

Erin Dawkins and Audra Phillips
June 2009

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้จัดทำขึ้นภายใต้สถาบันภาษาศาสตร์และภาควิชาภาษาศาสตร์มหาวิทยาลัยพายัพ มีบุคลากรของสถาบันภาษาศาสตร์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการคือ นายโนล์ แมน ช่วยด้านการวางแผนการวิจัย และนางสาวเอวา อุลลัคโยวา ช่วยด้านการจัดทำแผนที่ นอกจากนี้ยังมีนางสาวนลินี ศรีงามผ่อง ที่มีส่วนช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และนายอนุสรณ์ สุวัฒนา และนางสาวน้ำผึ้ง คงทน ที่มีส่วนช่วยในการแปลบทย่อภาษาไทย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณชาวกะเหรี่ยงโปว์ที่ช่วยเหลือให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านห้วยต่อและหมู่บ้านแม่ต๋อมที่ได้ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน นางไมเปา คำจุนคงคาและนายอ่องละ เกกิงวิสภาพร จากหมู่บ้านสองแห่งที่เป็นผู้เล่าเรื่องให้คณะวิจัยบันทึกเสียงไว้สำหรับใช้ในการทดสอบความเข้าใจ นอกจากนี้ยังมีชาวกะเหรี่ยงโปว์อีกหลายท่านที่มีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการทำงาน ผู้วิจัยขอแสดงความนับถือทุกท่านเป็นมิตรของเรา

หากมีข้อแก้ไขหรือความคิดเห็นใด ๆ สามารถติดต่อได้ที่ audra_phillips@sil.org หรือนางสาวอดร่า ฟิลลิปส์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อ.เมือง จ. เชียงใหม่ 50000

แอริน ดอร์กินส์ และ อดร่า ฟิลลิปส์
2552

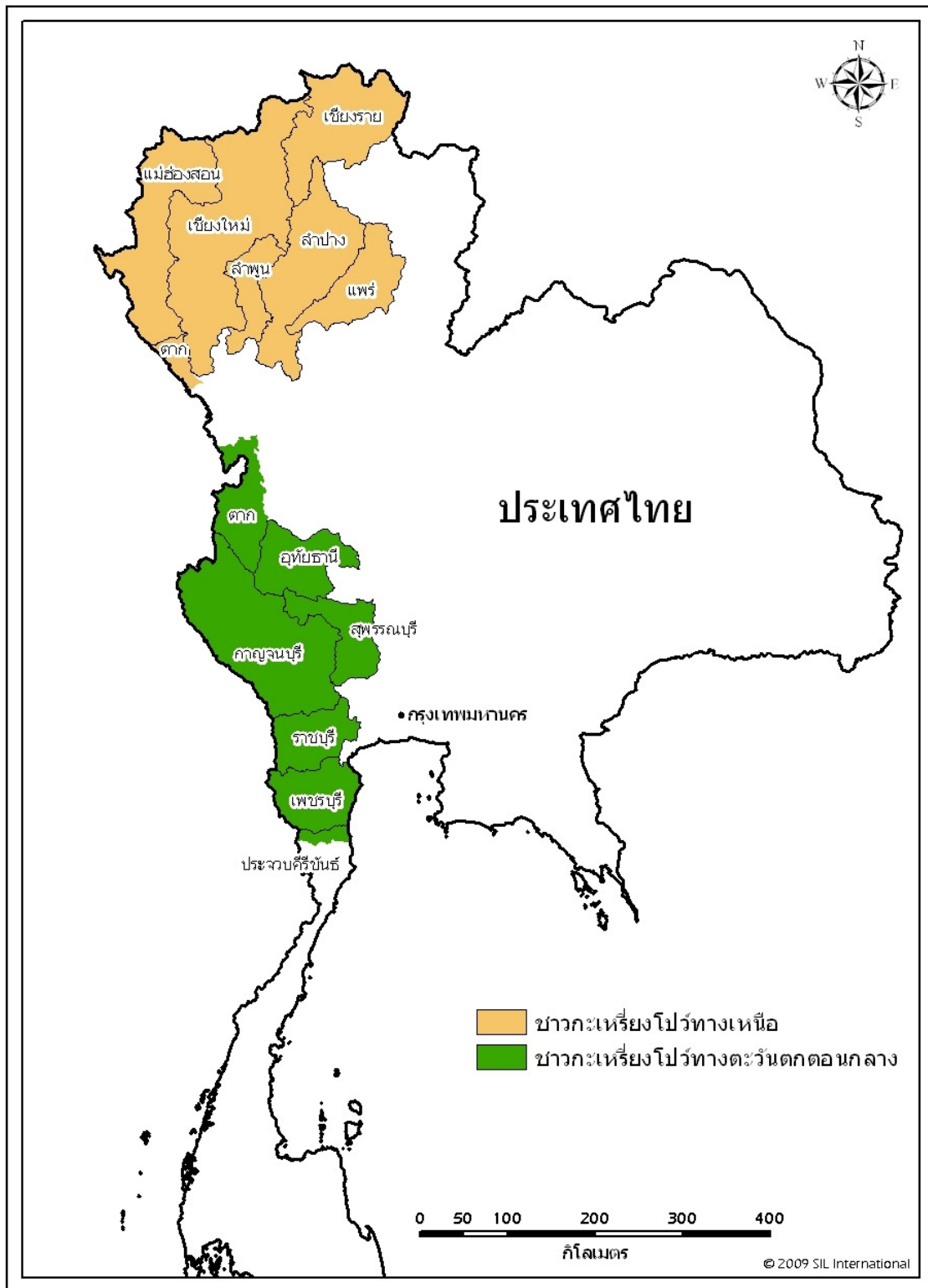
บทย่อภาษาไทย

ในประเทศไทยและประเทศพม่ามีภาษากะเหรี่ยงโปว์อยู่หลายภาษา เฉพาะในประเทศไทยมีอยู่สองภาษาหลัก ๆ ได้แก่ ภาษากะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางของประเทศไทย และภาษากะเหรี่ยงโปว์เหนือ ภาษากะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางพบใน 7 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี และทางตอนใต้ของตาก¹ ใน 7 จังหวัดนี้มีประชากรชาวกะเหรี่ยงโปว์อาศัยอยู่มากที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนภาษากะเหรี่ยงโปว์เหนือนั้นพบในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยพบภาษากะเหรี่ยงโปว์ที่คล้ายคลึงกันในจังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงราย แพร่ และตอนเหนือของตาก² จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีจำนวนประชากรชาวกะเหรี่ยงโปว์เหนืออาศัยอยู่มากที่สุด แผนที่ด้านล่างแสดงให้เห็นจังหวัดที่มีชาวกะเหรี่ยงโปว์อาศัยอยู่

---

¹ อำเภออุ้มผาง และ อำเภอพบพระ

² อำเภอท่าสองยาง

งานวิจัยชิ้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อประเมินว่า การขาดความเข้าใจกันระหว่างสองภาษานี้ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องแยกรวบรวมของแต่ละภาษาออกจากกันหรือไม่ กล่าวคือ ชาวกะเหรี่ยงสองกลุ่มนี้มีปัญหาในการเข้าใจภาษาพูดของกันและกันมากจนทำให้ไม่สามารถใช้วรรณกรรมร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

วิธีที่ใช้ในการวิจัย คือ การทดสอบความเข้าใจในเรื่องเล่าที่ได้มีการบันทึกเสียงเอาไว้ เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจในภาษาหนึ่ง ๆ โดยคณะวิจัยได้ให้ชาวกะเหรี่ยงโปว์ฟังเรื่องเล่าที่บันทึกเสียงเอาไว้ แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง โดยที่ชาวกะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางจะต้องทดสอบว่าสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าเป็นภาษากะเหรี่ยงโปว์เหนือได้หรือไม่ และชาวกะเหรี่ยงโปว์เหนือก็ต้องทดสอบว่าสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าเป็นภาษากะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางได้หรือไม่ แต่ก่อนที่จะทำการทดสอบนี้ ผู้ที่ได้รับคัดเลือกแต่ละคนจะได้ทำการทดสอบในภาษาของตนเองก่อน เพื่อเป็นการฝึกและคัดเลือกผู้ที่ จะรับการทดสอบจริง (ดูรายการเรื่องและคำถามที่ใช้ในการทดสอบ (ภาษาไทย) ได้ในภาคผนวก B) คณะวิจัยเตรียมแบบทดสอบและทำการทดสอบตามแบบของนักภาษาศาสตร์ที่เคยทำงานวิจัยประเภทนี้มาก่อน เช่น Casad (1974) และ Blair (1990:73-85) เมื่อทำการทดสอบเสร็จ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้รับการทดสอบเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อผู้เล่าเรื่อง ความเข้าใจในภาษา และประวัติการติดต่อสัมพันธ์กับกะเหรี่ยงโปว์กลุ่มอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้เลือกอำเภอสังขละบุรี ในจังหวัดกาญจนบุรี และอำเภอมวกเหล็ก ในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำการทดสอบ เพราะว่าสองอำเภอนี้เป็นศูนย์กลางที่สำคัญของชาวกะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางและทางเหนือ โดยในแต่ละอำเภอได้เลือกหมู่บ้านที่เคยมีการทำแบบทดสอบความเข้าใจในเรื่องเล่าสำหรับงานวิจัยอื่น ๆ มาแล้ว ได้แก่ หมู่บ้านห้วยต้อและหมู่บ้านยางขาว (เป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดกันในอำเภอสังขละบุรี) และหมู่บ้านแม่ต้อม (อำเภอมวกเหล็ก) คณะวิจัยได้ทดสอบคนในหมู่บ้านแม่ต้อมว่าเข้าใจเรื่องเล่าจากหมู่บ้านห้วยต้อหรือไม่ และทำสลับกันในหมู่บ้านห้วยต้อ ในแต่ละหมู่บ้านมีผู้รับการทดสอบ 12 คน เป็นชายอายุ 35 ปีขึ้นไป 3 คน ชายอายุต่ำกว่า 35 ปี 3 คน หญิงอายุ 35 ปีขึ้นไป 3 คน และหญิงอายุต่ำกว่า 35 ปี 3 คน โดยเลือกคนที่พูดภาษาท้องถิ่นและไม่เคยมีการติดต่อสัมพันธ์กับภาษาที่ทำการทดสอบเลย หรือมีเพียงเล็กน้อย

ในการสัมภาษณ์หลังการทดสอบ ผู้รับการทดสอบส่วนใหญ่บอกว่าผู้เล่าเรื่องพูดภาษากะเหรี่ยงได้ดี แต่หลายคนอธิบายเพิ่มว่าภาษาที่ใช้ในการทดสอบไม่ใช่ภาษากะเหรี่ยงโปว์หรือบอกว่าฟังไม่เข้าใจ ผู้รับการทดสอบส่วนใหญ่บอกว่าสามารถเข้าใจเรื่องเล่าที่ฟังได้บ้าง มีน้อยคนที่ยกบอกว่าไม่เข้าใจ และมีสองสามคนที่ไม่เข้าใจเลย มีผู้รับการทดสอบ 7 คนจากทางตะวันตกตอนกลาง และ 4 คนจากทางเหนือบอกว่าภาษาในเรื่องเล่าที่ตนได้ฟังนั้นเป็นภาษากะเหรี่ยงสะกอ

จากการทดสอบความเข้าใจในเรื่องเล่า ผู้รับการทดสอบทางตะวันตกตอนกลางตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเล่าในภาษากะเหรี่ยงโปว์เหนือได้ถูกต้อง 26% โดยเฉลี่ย และผู้รับการทดสอบทางเหนือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเล่าในภาษากะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางได้ถูกต้อง 25% โดยเฉลี่ย ตารางต่อไปนี้อธิบายความหมายของการให้คะแนนการทดสอบความเข้าใจในเรื่องเล่า และเปรียบเทียบคะแนนครั้งนี้กับคะแนนที่ได้จากงานวิจัยภาษากะเหรี่ยงโปว์ครั้งก่อนหน้า (Phillips 1996a, Dawkins and Phillips 2009)

น่าจะเข้าใจกัน	80-100%	100	กาญจนบุรีเข้าใจเพชรบุรี 95% ราชบุรีเข้าใจกาญจนบุรี 94% เพชรบุรีเข้าใจกาญจนบุรี 84% กาญจนบุรีเข้าใจราชบุรี 83%
		90	
		80	
ไม่แน่ชัดว่าเข้าใจกันหรือไม่	60-79%	70	เชียงรายเข้าใจเชียงใหม่ 69% แพร่เข้าใจเชียงใหม่ 59%
		60	
น่าจะไม่เข้าใจกัน	0-59%	50	กาญจนบุรีเข้าใจเชียงใหม่ 26% เชียงใหม่เข้าใจกาญจนบุรี 25%
		40	
		30	
		20	
		10	

ตารางนี้ทำให้เห็นว่าภาษากะเหรี่ยงโปว์ในจังหวัดต่าง ๆ ทางตะวันตกตอนกลาง(กาญจนบุรี เพชรบุรี และราชบุรี)³ น่าจะมีความเข้าใจกันและกันได้ ส่วนภาษากะเหรี่ยงโปว์ในบางแห่งทางภาคเหนือ นั้นไม่แน่ชัดว่าเข้าใจกันได้หรือไม่ หรือน่าจะไม่เข้าใจกัน(แพร่ เชียงราย และเชียงใหม่) แต่ระหว่างตะวันตกตอนกลางและเหนือ (กาญจนบุรีและเชียงใหม่) น่าจะไม่เข้าใจกัน หรือพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่า มีความเข้าใจกันอยู่ในระดับที่ต่ำ ทั้งนี้ ผลคะแนนระหว่างกาญจนบุรีกับเชียงใหม่ นั้นต่ำกว่าระดับ “ไม่แน่ชัดว่าเข้าใจกันหรือไม่” อยู่มาก และข้อมูลจากการสัมภาษณ์หลังการทดสอบก็สอดคล้องกับผลสรุปที่ว่าความเข้าใจกันอยู่ในระดับต่ำ

ดังนั้นจึงสรุปได้ตามมาตรฐานทางภาษาศาสตร์ว่า การขาดความเข้าใจกันนี้น่าจะทำให้มีความจำเป็นที่ชาวกะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางและชาวกะเหรี่ยงโปว์เหนือจะต้องใช้วรรณกรรมภาษากะเหรี่ยงที่แยกออกจากกัน

³ ในการวิจัยภาษากะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางเมื่อ ค.ศ. 1996 ใช้วิธีการทดสอบความเข้าใจที่ง่ายกว่าเล็กน้อย ทำให้มีผลคะแนนสูง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเชื่อว่าคะแนนที่แสดงถึงความเข้าใจกันได้ระหว่างชาวกะเหรี่ยงโปว์ทางตะวันตกตอนกลางนั้นน่าจะถูกต้องแล้ว

Contents

Abstract	i
บทคัดย่อ.....	ii
Acknowledgments.....	iii
กิตติกรรมประกาศ	iv
บทย่อภาษาไทย.....	v
1 Background	1
1.1 Location and population	1
1.2 Language classification.....	3
1.3 History.....	4
1.4 Previous research	4
1.5 Vernacular literature and literacy.....	5
1.6 Research questions.....	6
2 Methodology	6
2.1 Recorded text testing.....	6
2.2 Post-RTT interview.....	7
2.3 Site selection	7
2.4 Subject selection	9
3 Results and Conclusion.....	10
References.....	13
Appendices.....	16
Appendix A: RTT transcript in English.....	16
Appendix B: RTT transcript in Central Thai	19
Appendix C: RTT screening questions and post-RTT interview.....	22
Appendix D: Subject screening criteria	25
Appendix E: RTT scores.....	26
Appendix F: Eastern Pwo Karen & WCT Pwo Karen scripts and literature	28

Figures

Figure 1: Provinces where Pwo Karen live in Thailand	2
Figure 2: Karenic languages within the Sino-Tibetan language family (Matisoff 1996).....	3
Figure 3: Karenic language family (Bradley 1997)	3
Figure 4: Location of Huaito and Yang Khaw villages within Kanchanaburi province	8
Figure 5: Location of Mae Tom village within Chiang Mai province.....	9
Figure 6. Comparison of Pwo Karen RTT scores.....	11

Tables

Table 1: Pwo Karen languages	3
Table 2: Village sample size by age and gender.....	9
Table 3: Post-RTT interview responses.....	10
Table 4. WCT Pwo Karen (Huaito) scores on Northern Pwo story.....	26
Table 5. Northern Pwo Karen (Mae Tom) scores on WCT Pwo story.....	27

1 Background

There are several varieties of Pwo Karen spoken in Thailand and Myanmar. Of these, there are two main varieties spoken in Thailand: West-Central Thailand Pwo Karen and Northern Pwo Karen. The West-Central Thailand (WCT) Pwo Karen call themselves [p^hlou] in their own language (Phillips n.d., Anderson 1987). In Thai, the WCT Pwo Karen use a term for themselves which translated means “West-Central Thailand Pwo Karen.” The Northern Pwo Karen call themselves [p^hlôn] in their own language (Dawkins and Phillips 2009). Central Thais refer to Pwo Karen as [kà rìan pō:]⁴ or simply [kà rìan]. Northern Thais refer to Karen as [nān], which is considered by some to be a derogatory term.

1.1 Location and population

West-Central Thailand Pwo Karen is spoken in seven provinces of Thailand: Prachuap Khiri Khan, Phetchaburi, Ratchaburi, Kanchanaburi, Suphanburi, Uthaithani, and southern Tak.⁵ The province with the largest WCT Pwo Karen population is Kanchanaburi. Northern Pwo Karen is spoken in Chiang Mai and Mae Hong Son provinces, with related Pwo Karen varieties spoken in Lamphun, Lampang, Chiang Rai, northern Tak⁶, and Phrae provinces.⁷ Chiang Mai is the province with the largest Northern Pwo Karen population. Figure 1 shows provinces where Pwo Karen live in Thailand.

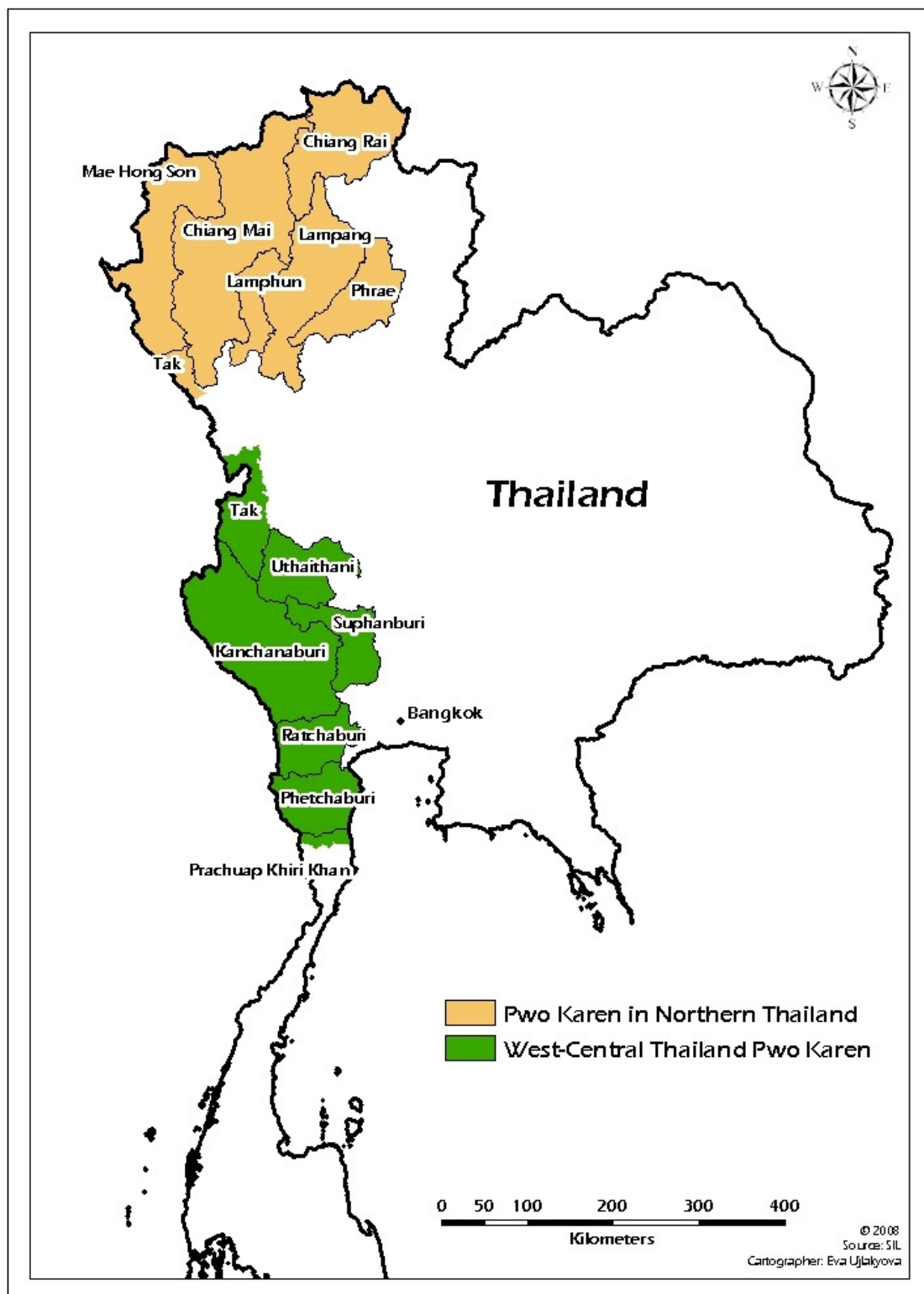
---

⁴ In Thai script: กระเหรี่ยงไป๋

⁵ In Umphang and Phop Phra districts

⁶ In Tha Song Yang district

⁷ See Dawkins and Phillips (2009) for more information about the differences between varieties of Pwo Karen spoken in Northern Thailand. The current research will not deal with these differences but will compare Northern Pwo Karen as spoken in Chiang Mai province (the center of literature development) with WCT Pwo Karen as spoken in Kanchanaburi province.

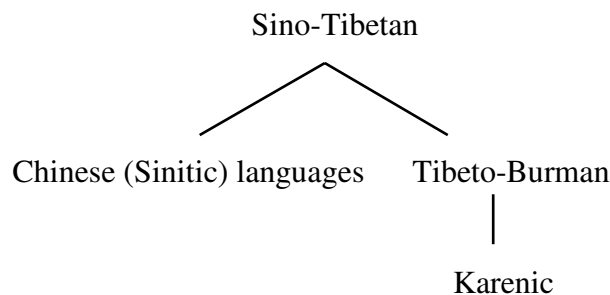

Figure 1: Provinces where Pwo Karen live in Thailand

The Ethnologue (Gordon 2005) estimates the WCT Pwo population at 50,000. In our previous research (Dawkins and Phillips 2009), we estimated the Northern Pwo population in Chiang Mai and Mae Hong Son provinces to be 52,000, and the total population of Pwo Karen in all northern provinces of Thailand to be 83,000.

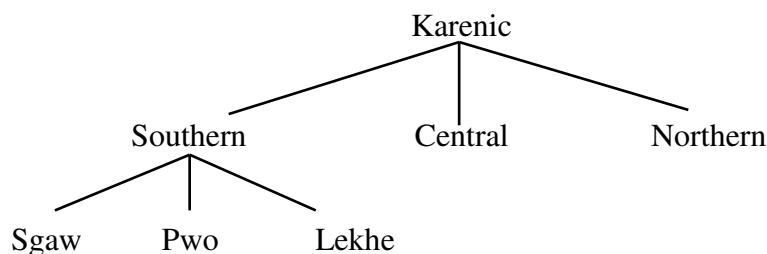
1.2 Language classification

Karenic languages form one branch of the Tibeto-Burman language family, which, in turn, is one branch of the Sino-Tibetan language family (Matisoff 1996), shown in Figure 2.

Figure 2: Karenic languages within the Sino-Tibetan language family (Matisoff 1996)

One internal classification of Karenic languages is shown in Figure 3, after Bradley (1997).

Figure 3: Karenic language family (Bradley 1997)

See Manson (2003) for the most detailed lexical and phonological comparison of Karenic languages, as well as a summary of previous research.

The Ethnologue (Gordon 2005) identifies four languages in the Pwo Karen sub-group. These languages are shown in Table 1.

Table 1: Pwo Karen languages

Language	Location
Western Pwo Karen	Irrawaddy Delta region of Myanmar
Eastern Pwo Karen (including West-Central Thailand Pwo Karen) ⁸	Eastern Myanmar and west-central Thailand
Northern Pwo Karen	Northern Thailand
Phrae Pwo Karen	Eastern provinces of northern Thailand

In our survey of Pwo Karen in northern Thailand (Dawkins and Phillips 2009), we state that dividing the Pwo Karen language varieties in northern Thailand into two groups (such as the Ethnologue does with “Northern Pwo Karen” and “Phrae Pwo Karen”) is problematic since there is more linguistic variation than such a grouping would imply. However, in the current

⁸ The Ethnologue lists these Myanmar and Thailand groups as one language spoken in two countries.

research we will simply compare WCT Pwo Karen with Northern Pwo Karen as spoken in Chiang Mai, which is the center for population and literature development.

1.3 History

Karen peoples migrated from the north into Southeast Asia some time before the year 700. Many Karen moved into Thailand during the Burma-Mon-Thai wars from 1753-1824. During the reign of King Chulalongkorn, Karen people in Thailand were given Thai citizenship (Renard 1980). Recently, Karen peoples continue to move into Thailand, many as refugees, but the Pwo Karen groups who are the focus of this survey are Thai citizens and have lived in Thailand for over 200 years.

1.4 Previous research

In 1956, the American Baptist Mission in Thailand conducted a survey comparing Pwo Karen in Thailand with Pwo Karen in Myanmar (Beaver and Truxton 1957). The researchers concluded that the Pwo Karen of Thailand could use the Pwo Karen literature from Myanmar in spite of dialect differences, if they began with simplified literacy materials. For this research, wordlists were collected in five villages in Thailand and compared with the two Pwo Karen languages in Myanmar, Western and Eastern Pwo Karen. The lexical similarity percentage between Eastern Pwo Karen and Northern Pwo Karen ranged from 73 to 78 percent. The method of counting lexical similarity used by Beaver and Truxton differs significantly from the standard SIL survey methods currently in use, and intelligibility testing was not conducted.

Anderson (1987) used wordlists and sociolinguistic questionnaires to compare four Pwo Karen varieties in Phetchaburi and Kanchanaburi. His report suggests that the Phetchaburi-Ratchaburi Pwo Karen variety may not be intelligible with the Kanchanaburi variety; this was later disproved by intelligibility tests conducted by Phillips (1996a).

Culy (1993) investigated lexical similarity among Pwo Karen varieties in northern Thailand. All the varieties compared were found to be between 85 and 97% lexically similar to each other.

Phillips (1996a) used recorded text testing, wordlist comparison and post-RTT questionnaires to determine intelligibility and attitudes among WCT Pwo Karen varieties; her conclusion is that there is intelligibility between Kanchanaburi, Ratchaburi, and Phetchaburi varieties. Earlier, Phillips (1992) used wordlists and sociolinguistic questionnaires to compare varieties of Pwo Karen in Ratchaburi, Phetchaburi, and Hua Hin; she concludes that these are all the same dialect.

In our survey of Pwo Karen in northern Thailand (Dawkins and Phillips 2009), we compared Northern Pwo Karen with WCT Pwo Karen using lexical similarity. We found 92% lexical similarity between WCT Pwo Karen and Northern Pwo Karen.⁹

Kato (1995, 1997, 2000, 2003) published descriptions of Eastern Pwo Karen grammar and phonology. Other linguistic studies on WCT Pwo Karen include: Griffiths (1986) and Chutima (1982) on discourse, Phillips on grammar (2004b) and orthography (2002), and Wasana (1996), Pochanat (1983), and Weerawat (1973) on phonology. There are many

---

⁹ Wordlists from Yang Khaw village, Sangkhlaburi district, Kanchanaburi province, and from Thung Chamroeng and Nong Ung Tai villages, Omkoi district, Chiang Mai province.

published anthropological studies on the WCT Pwo, including: Buergin (2002) and Keyes (1979) on identity and adaptation, and Andersen (1978, 1981) and Stern (1968) on religion. In addition, Wut (2003) has compiled a local history of the Pwo Karen in Suan Pheung district of Ratchaburi province, and Phillips has compiled a folktale collection (2004a), a picture dictionary (1999), and language lessons (1996b).

As for publications on the Northern Pwo Karen, there are phonologies (Cooke et. al. 1976, Naruemon 1995), a syntax study (Lalin 1997) and ethnographic studies (Hamilton 1976 and 1983, Keyes 1979).

1.5 Vernacular literature and literacy

There is a variety of vernacular literature in Eastern Pwo Karen, which is closely related to WCT Pwo Karen. At least five scripts are used. Nonetheless, most WCT Pwo are not literate in Pwo Karen. See Appendix F for a chart of scripts and literature used.

The Northern Pwo Karen have vernacular literature of several kinds, in a Thai-based script, but literacy is not widespread. The Pwo Karen Christians in Chiang Mai and Mae Hong Son provinces have developed Christian teaching materials, the New Testament of the Bible, and literacy materials over the past several decades, with the help of OMF International and the Thailand Baptist Missionary Fellowship. Currently, they are translating the Old Testament of the Bible (Saman, personal communication).

In 2003, the Thailand Ministry of Education's Non-formal Education Department started a pilot project for multilingual education in the Pwo Karen village of Nong Ung Tai, Omkoi district, Chiang Mai province. This project has produced a variety of Pwo Karen materials, such as a picture dictionary, a writing manual, story books, and reading drills (Thailand Ministry of Education 2004).

Some Pwo Karen in northern Thailand are also aware of other Pwo Karen writing systems, such as the Eastern Pwo Karen Monastic script or the Pwo Karen Christian script used in Myanmar. Renard reports that some Pwo Karen in Lamphun once used the Monastic script in secular and Buddhist activities (1980:162). However, on our survey of Pwo Karen in northern Thailand (Dawkins and Phillips 2009), we did not meet anyone who uses or is able to read any Pwo Karen script other than the newer Thai-based one.

Many WCT Pwo and Northern Pwo are literate in Central Thai through the government education system.

1.6 Research questions

The purpose of this survey was to determine whether a lack of intelligibility between West-Central Thailand Pwo Karen and Northern Pwo Karen makes separate vernacular literature necessary. That is, do these two groups have so much difficulty understanding one another's speech that they would be unable to effectively share written materials? As such, the research questions were:¹⁰

1. Is the Northern Pwo Karen speech variety intelligible to West-Central Thailand Pwo Karen speakers?
2. Is the West-Central Thailand Pwo Karen speech variety intelligible to Northern Pwo Karen speakers?

The rest of this paper describes the methods we used (section 2) and gives the results (section 3).

2 Methodology

2.1 Recorded text testing

We used two methods in our investigation: recorded text testing and post-RTT interviews. A recorded text test or "RTT" is a test of comprehension of a language variety. We asked speakers of WCT Pwo Karen and Northern Pwo Karen to listen to recorded stories and answer questions about the stories. WCT Pwo speakers were tested to see if they could answer questions about a Northern Pwo story; Northern Pwo speakers were tested to see if they could answer questions about a WCT Pwo story. Each subject had a practice test and screening test in their local speech variety before being tested on their comprehension of the other speech variety. For a transcript of the RTT listened to by subjects, see Appendix A.

We developed and administered the RTT basically following Casad (1974), with some steps as described in Blair (1990:73-85). We had completed some parts of the test development before beginning this research, in connection with our previous research (Dawkins and Phillips 2009; Phillips 1996a).

To develop the RTT, we elicited a Pwo Karen story from a speaker in Mae Tom village, Omkoi district, Chiang Mai province. We formulated nineteen questions about this story, and made a test disc, including the local story plus a practice story and a translated ten-question screening test. We pilot-tested these questions with twelve Mae Tom residents. We eliminated the questions that the local speakers could not answer correctly and other problematic questions, leaving ten questions for RTT administration in the WCT Pwo Karen area.

Similarly, we used a Pwo Karen story from a speaker in Huaito village¹¹, Sangkhlaburi district, Kanchanaburi province which we had used in 1996. We formulated seventeen new questions and made a test recording which included the local story plus a practice story. We

---

¹⁰ A survey whose purpose is to determine need for vernacular literature development would usually include research questions concerning the language vitality and bilingualism of the group. Since vernacular literature projects are already being carried out among both groups, however, the current research is limited to the question of intelligibility.

¹¹ The storyteller is actually from Yang Khaw village, adjacent to Huaito village. In this report, we use the name "Huaito" to refer to the testing site, which includes both villages.

pilot-tested these questions with twelve Huaito residents. Then we eliminated questions that they could not answer correctly. Although we had aimed for a ten-question test, there were only nine questions which the local people consistently answered correctly; we kept only these nine questions for the RTT administration in Mae Tom.

After the stories and questions had been pilot-tested among the local group, we used these stories to test the comprehension of Pwo Karen speakers in the other group. First, each subject listened to a 3-question practice story to help them learn the procedure. This was a short, easy story that we made up, pilot-tested in Central Thai, and translated from Central Thai into local Pwo Karen varieties for use on the RTT. In the RTT administration, we repeated the practice story and its questions as often as necessary to help the subject to learn the testing procedure.

Second, each subject listened to the 9- or 10-question story in their local speech variety. This served as a screening test, to eliminate those subjects who, after the practice test, did not understand the procedure well enough to correctly answer at least seven questions about a story in their own speech variety. If these subjects took the test from the other location and scored low, it would not be clear if their low scores were due to lack of comprehension of the other speech variety or due to some unrelated factor. These subjects were therefore dismissed politely, and other subjects were tested instead. Finally, each subject listened to the story from the other location, and their comprehension scores were averaged over all the subjects in each village.

Before beginning the research, we chose our criteria: An average RTT score of at least 80% indicates likely comprehension. An average score of less than 60% indicates unlikely comprehension. An average score between 60 and 79% indicates marginal comprehension; in this case other factors would need to be assessed to determine whether literature could be shared.¹² In interpreting the RTT results, we also considered the variation in the scores and reported intelligibility.

2.2 Post-RTT interview

The post-RTT interview we used is a set of questions about the storyteller, reported comprehension, and contact with other Pwo Karen varieties. We interviewed each subject after he or she completed the RTT. These questions served to assess subjects' attitudes toward, prior exposure to, and reported comprehension of the test variety they had listened to. See Appendix C for the questions that we used.

2.3 Site selection

Sangkhlaburi district (Kanchanaburi province) and Omkoi district (Chiang Mai province)¹³ are important centers of the WCT Pwo and Northern Pwo, respectively. Kanchanaburi province has the highest WCT Pwo population of any province. Sangkhlaburi district, in turn, is the center of WCT Pwo leadership, such as the Karen Network, which promotes vernacular literature. Omkoi district is the main area of Northern Pwo literature development and is also a main Northern Pwo population center. For these reasons, we chose Sangkhlaburi and

---

¹² Our criteria are modified from Blair (1990:25) and Grimes (1995:22). Blair says that RTT scores below 60% are "low" and above 80% are "high." Grimes says that RTT scores of 85% or above indicate a single language; scores of 70% or below indicate distinct languages; and scores in between indicate marginal intelligibility. In the case of marginal intelligibility, Grimes says, criteria other than linguistic ones need to be considered.

¹³ Thailand's administrative divisions are as follows, from smallest to largest: 'ban,' 'moo,' or 'mooban' (village/ neighborhood); 'tambon' (subdistrict); 'amphoe' (district); and 'changwat' (province).

Omkoï districts for testing intelligibility. Within each district, we chose the villages in which we had already developed RTTs in connection with our previous research: Huaito and Yang Khaw villages (adjacent villages in Sangkhlaburi) and Mae Tom village (Omkoï).¹⁴ We refer to the Sangkhlaburi site simply as “Huaito.” People in Mae Tom village were tested on their comprehension of a story from Huaito, and vice versa. See Figure 4 and Figure 5 for the locations of the test sites (marked with triangles).

Figure 4: Location of Huaito and Yang Khaw villages within Kanchanaburi province

¹⁴ Village names and locations in Thai script: บ.ห้วยต้อ และ บ.ยางขาว ต. ปรางค์พล อ. สังขละบุรี จ. กาญจนบุรี และ บ.แม่ต้อม ต. อมก๋อย อ. อมก๋อย จ. เชียงใหม่

Figure 5: Location of Mae Tom village within Chiang Mai province

2.4 Subject selection

RTT measures comprehension of a related variety and results are assumed to be homogenous within a location after accounting for contact. However, we used quota sampling to aid in locating a variety of subjects within the target population. Age and gender were the quota categories. Age was split into two levels: younger (15-34) and older (35+). Our goal was to test at least three individuals in each category, resulting in a sample size of twelve in each village. See Table 2.

Table 2: Village sample size by age and gender

Sample Size by Category	Younger (15-34)	Older (35+)	Total
Male	3	3	6
Female	3	3	6
Total	6	6	12

The target population was Pwo Karen people who speak the local speech variety and who had little or no contact with the speech variety being tested. In order to screen subjects, we asked about their parents, the places they had lived, the languages they could speak, and their contact with Pwo Karen from the other area. See Appendix D for the screening criteria we used and Appendix C for the questions we asked.

3 Results and Conclusion

Now we will summarize the results of the research, beginning with the post-RTT interview which reveals attitudes and reported comprehension. See Table 3.

Table 3: Post-RTT interview responses

Does the person who told this story (the last story) speak good Pwo Karen?	Responses by	
	WCT Pwo	Northern Pwo
Yes	2	4
(Yes but) it's Sgaw Karen language	7	1
Yes, but I don't understand/ It's different	2	3
No	0	4
Total	12	12
Did you understand everything or some things, or nothing at all?	Responses by	
	WCT Pwo	Northern Pwo
Some	10	9
I didn't understand (at all)	2	3
Total	12	12
Is the way he/she speaks the same, a little different or very different from the way you speak?	Responses by	
	WCT Pwo	Northern Pwo
Little different	5	7
Very different	6	4
Different/not a little, not a lot	1	1
Total	12	12

Most subjects said that the storyteller from the other place spoke good Karen, but they often qualified their answer by saying that the speech was not Pwo Karen or that they did not understand. Most subjects responded that they understood some of the story from the other place, and a few said they did not understand, or did not understand at all. Responses were mixed when we asked how different the storyteller's speech was from their own speech. However, seven of the WCT Pwo subjects and four of the Northern Pwo subjects identified the language of the story from the other place as Sgaw Karen, at some time during the post-RTT interview. WCT Pwo subjects who identified the storyteller as Pwo Karen, when asked where the storyteller was from, guessed northern Thailand (1 subject), various locations in central Thailand (3), or did not know (1). Northern Pwo subjects who identified the storyteller as Pwo Karen guessed that he was from Myanmar (3 subjects), another place in northern Thailand (1), or did not know (4). The post-RTT interview also revealed that the groups had little contact with one another.

On the RTT, the WCT Pwo subjects correctly answered an average of 26% of the questions about the Northern Pwo story. There was a wide range of scores (0 to 50%), and the standard deviation (how much individual scores vary from the average) was somewhat high at 14%.¹⁵ Usually, linguists interpret a high standard deviation in RTT scores to mean that some people in the community understand the story better than others because they have had contact with the tested variety (Blair 1990:25-26). We asked subjects about previous contact with Northern Pwo Karen people, and those who had a little previous contact did not score better,

¹⁵ A low standard deviation is 10-12% or below; a high standard deviation is 12-15% or above (Blair 1990:25).

on average, than those who had none (see note in Appendix E). It is not clear what factor is causing the wide range of RTT scores. Perhaps it is related to ability and willingness to guess when the answer is not obvious. In any case, even the highest score among the subjects (50%) is below the threshold for comprehension (see Figure 6).

The Northern Pwo subjects scored an average of 25% on the WCT Pwo story. Again, there is a wide range of scores (0 to 56%), and the standard deviation is high at 18%. However, previous contact does not explain the wide variation (see Appendix E). It does appear that the subjects in the 35 and over age category generally scored somewhat better than those in the younger group. However, with contact-induced comprehension ruled out, and since even the highest individual score (56%) shows unlikely comprehension, we did not need to further investigate any comprehension difference caused by age in order to answer our research questions.

In Figure 6 we show an interpretation of the meanings of RTT scores (see section 2.1). We also compare average Pwo Karen RTT scores from this research with those from previous research (Phillips 1996a, Dawkins and Phillips 2009).

Likely comprehension	80-100%	100	95% Kanchanaburi comprehension of Phetchaburi 94% Ratchaburi comprehension of Kanchanaburi 84% Phetchaburi comprehension of Kanchanaburi 83% Kanchanaburi comprehension of Ratchaburi
		90	
		80	
Marginal comprehension	60-79%	70	69% Chiang Rai comprehension of Chiang Mai
		60	
Unlikely comprehension	0-59%	50	59% Phrae comprehension of Chiang Mai 26% Kanchanaburi comprehension of Chiang Mai 25% Chiang Mai comprehension of Kanchanaburi
		40	
		30	
		20	
		10	

Figure 6. Comparison of Pwo Karen RTT scores

Here, province names are used: Kanchanaburi is the province of our WCT Pwo Karen test site (Huaito), and Chiang Mai is the province of our Northern Pwo Karen site (Mae Tom). Phetchaburi and Ratchaburi are provinces in west-central Thailand; Phrae and Chiang Rai are northern Thailand provinces.

From Figure 6, we see that there is likely comprehension between Pwo Karen varieties in west-central Thailand (Kanchanaburi, Phetchaburi, and Ratchaburi).¹⁶ As for northern

¹⁶ Our methodology in administering the RTT was slightly different on the 1996 survey in central Thailand. On that survey, subjects were allowed to request to hear story sections and questions twice. On our 2009 survey of northern Thailand and in the current research, subjects were only allowed to hear the story sections and questions once before answering. The RTT scores among varieties in central Thailand might be somewhat lower if this stricter methodology had been used. However, we believe that the central Thailand scores are accurate in reflecting good comprehension among the Pwo Karen varieties there.

Thailand, there is unlikely comprehension between some varieties (Phrae and Chiang Mai) and marginal comprehension between others (Chiang Rai and Chiang Mai). Between west-central and northern Thailand (Kanchanaburi and Chiang Mai), however, there is unlikely, or low, comprehension. In fact, the scores are well below the threshold for even marginal comprehension. The data from the post-RTT interviews does not contradict the conclusion that comprehension is low.

Therefore, we conclude based on linguistic criteria that a lack of intelligibility indicates a likely need for separate vernacular literature for the West-Central Thailand Pwo Karen and Northern Pwo Karen.

References

- Andersen, Kirsten Ewers. 1978. Elements of Pwo Karen Buddhism. The Scandinavian Institute of Asian Studies. Accessed online at <http://www.ibiblio.org/obl/docs/KirstenEA-Karen%20Buddhism.htm> 14 August 2007.
- Andersen, Kirsten Ewers. 1981. Two indigenous Karen religious denominations. Folk Vol. 23:251-261. Copenhagen. Accessed online at www.ibiblio.org/obl/docs/KirstenEA-Karen_Religious_Denominations.pdf 14 August 2007.
- Anderson, T. David. 1987. Pwo Karen Language Survey Interim Report. Thammasat University-SIL Language Research and Development Project.
- Beaver, Raymond W., and Addison S. Truxton. 1957. Survey of Pwo Karen Dialects in North Thailand. Practical Anthropology. Vol. 4, No. 1. January-February 1957.
- Blair, Frank. 1990. Survey on a shoestring. Dallas, TX: Summer Institute of Linguistics and the University of Texas at Arlington.
- Bradley, David. 1997. Tibeto-Burman languages and classification. In Papers in Southeast Asian Linguistics No. 14: Tibeto-Burman languages of the Himalayas. Ed. by David Bradley. Pacific Linguistics A-86. pp 1-71.
- Buergin, Reiner. 2002. Change and Identity in Pwo Karen Communities in Thung Yai Naresuan Wildlife Sanctuary, A 'Global Heritage' in Western Thailand. Accessed online at www.sefut.uni-freiburg.de/pdf/WP_11.pdf 14 August 2007.
- Casad, Eugene H. 1974. Dialect intelligibility testing. Norman, OK: Summer Institute of Linguistics.
- Chutima Kaewsilpa. 1982. A description of Pho Karen: a Tibeto-Burman language of Thailand. M.A. Thesis. Mahidol University.
- Cooke, Joseph R., J. Edwin Hudspeth, and James A. Morris. 1976. Phlong (Pwo Karen of Hot District, Chiang Mai). In Phonemes and Orthography: Language Planning in Ten Minority Languages of Thailand, ed. by William A. Smalley. Pacific Linguistics C-43. pp 187-220.
- Culy, Martin M. 1993. A Preliminary Investigation of the Pwo Karen Dialects of Northern Thailand. Payap University Linguistics Department.
- Dawkins, Erin and Audra Phillips. 2009 (forthcoming). A Sociolinguistic Survey of Pwo Karen in Northern Thailand. Payap University.
- Gordon, Raymond G., Jr. (ed.). 2005. Ethnologue: Languages of the World, Fifteenth edition. Dallas, Tex.: SIL International. Accessed online at <http://www.ethnologue.com/> 12 May 2006.

- Griffiths, Rosemary. 1986. A method for the study of discourse and its application to the study of narrative discourse in Pwo-Karen. ms.
- Grimes, Joseph E. 1995. Language Survey Reference Guide. Dallas: Summer Institute of Linguistics.
- Hamilton, James W. 1976. Pwo Karen: At the Edge of Mountain and Plain. In American Ethnological Society Monographs. St. Paul: West Publishing Co.
- Hamilton, James William. 1983. Ban Hong: Social Structure and Economy of a Pwo Village in Northern Thailand. Ann Arbor: University Microfilms International.
- Kato, Atsuhiko. 1995. "The phonological systems of three Pwo Karen dialects." *Linguistics of the Tibeto-Burman Area*. Vol. 18.1. pp 63-103.
- Kato, Atsuhiko. 1997. On head verbs of serial verb constructions in Pwo Karen. In Gengo Kenkyu: Journal of the Linguistic Society of Japan, No. 113, March 1998.
- Kato, Atsuhiko. 2000. Relative Clauses in Eastern Pwo Karen. (Japanese language article.)
- Kato, Atsuhiko. 2003. Pwo Karen. In *The Sino-Tibetan Languages*, ed. by Graham Thurgood and Randy J. LaPolla. London: Routledge. pp 632-648.
- Keyes, Charles F. ed. 1979. Ethnic adaptation and identity: the Karen on the Thai frontier with Burma. Philadelphia: Institute for the Study of Human Issues.
- Lalin Benjakul. 1997. A syntactical study of the Pwo Karen dialect in Huay-Hom-Nok village, tambon Tha Mae Lob, Mae Tha district, Lamphun province. Nakhon Pathom: Mahidol University Institute of Language and Culture for Rural Development.
- Manson, Ken. 2003. Karenic Language Relationships: A Lexical and Phonological Analysis. Payap University.
- Matisoff, James A., General Ed., and Ju Namkung, Ed. 1996. Phonological Inventories of Tibeto-Burman Languages. STEDT Monograph Series, No. 3. Sino-Tibetan Etymological Dictionary and Thesaurus Project. Berkeley, California: Center for Southeast Asia Studies, University of California. p 455.
- Naruemon Chuensukon. 1995. A phonological study of Pwo Karen at Huay-Hom-Nok village, Tambon Tha-Mae-Lob, Mae-Tha district, Lamphun province. Nakhon Pathom: Mahidol University Institute of Language and Culture for Rural Development.
- Phillips, Audra. 1992. Dialect Comparison Among the Thai Pwo Karen of Central Thailand. SIL version of Report #1 to the Thammasat University-SIL Language Research and Development Project.
- Phillips, Audra. 1996a. Dialect Comparison Among the Pwo Karen of Central Thailand, Report II. Bangkok: Thammasat University-SIL Language Research and Development Project.

- Phillips, Audra. 1996b. Pwo Karen Language Lessons. Bangkok: Thammasat University-SIL Language Research and Development Project.
- Phillips, Audra. 1999. Western Thailand Pwo Karen Picture Dictionary. Bangkok: Thammasat University-SIL Language Research and Development Project.
- Phillips, Audra. 2002. The West-Central Thailand Pwo Karen People. In *Minority Language Orthography in Thailand: Five Case Studies*. Bangkok: Thammasat University-SIL Language Research and Development Project.
- Phillips, Audra. 2004a. West Central Thailand Pwo Karen Folktale Collection. ms. Submitted to the National Research Council of Thailand.
- Phillips, Audra. 2004b. The Noun Phrase in West-Central Thailand Pwo Karen. Payap University and SIL International.
- Phillips, Audra. n.d. Explanation of Pwo Karen Groups in Southeast Asia. ms.
- พจนารถ เสมอมิตร (Pochanat Samermit). 1983. เสียงและระบบเสียงในภาษาโพลั่ว อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี (Phonetics and phonology of Phlow spoken at Srisawat district, Kanchanaburi province). Chulalongkorn University.
- Renard, Ronald D. 1980. Kariang: History of Karen-Tai Relations from the Beginnings to 1923. University of Hawaii Doctoral Dissertation.
- Saman Yoklaksanaphrai. 24 October 2006. Personal communication.
- Stern, Theodore. 1968. Ariya and the Golden Book: A Millenarian Buddhist Sect Among the Karen. *The Journal of Asian Studies*, Vol. 27, No. 2 (Feb. 1968). pp 297-328.
- Thailand Ministry of Education. 2004. Project on Research Study and Materials Development for Ethnic Minority in Omkoi District, Chiangmai Province, Thailand. Accessed online at <http://www.moe.go.th/webpr/report/reportEng.html> 3 July 2006.
- Wasana Noinaj. 1996. A phonological study of Pwo Karen as spoken in Phop-Phra, Tak Province. Nakhon Pathom: Mahidol University Institute of Language and Culture for Rural Development.
- Weerawat Samranchit. 1973. Pho Karen's phonology at Suan Pheung subdistrict, Chom Bung district, Ratchaburi province. M.A. Thesis. Mahidol University.
- Womack, William Burgess. 2005. Literate Networks and the Production of Sgaw and Pwo Karen Writing in Burma, c.1830-1930. University of London.
- วุฒิ บุญเลิศ (Wut Boonlert). 2003. เมื่อกะเหรี่ยงสวนผึ้งลุกขึ้นพูด (When the Suan Pheung Karen Get Up to Speak). โครงการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภาคกลาง (Central Thailand Local History Research Project).

Appendices

Appendix A: RTT transcript in English

This transcript is given in the order that the subjects in Huaito listened to it, with their story (about selling) coming before the Mae Tom story (about school). The subjects in Mae Tom heard their local story immediately after the short snake story, and the Huaito story last. An asterisk (*) indicates two places in the Huaito story where we paused the tape and said to the subject, “Now there’s going to be a question.” We did this to help the subject not to lose concentration during long story sections. The transcript follows:

We are language researchers from Payap University in Chiang Mai. We are doing research about the Pwo Karen language in various provinces, to see how different they are. We have recorded some stories on the tape and would like you to listen to them. You will hear each story two times. The second time, there will also be questions. Please listen to the stories and questions carefully. When you hear a question, we will stop the tape. When we stop the tape, please answer the question.

Here is the first story.

One time when I was a little child, I saw a snake in front of my house. It was the longest green snake I had ever seen! I felt really scared. So I called to my father to come out and see. But the snake had already slithered away when my father came out.

Now you will hear this story again with questions. When you hear a question, please answer it.

One time when I was a little child, I saw a snake in front of my house.

What did she see?

It was the longest green snake I had ever seen! I felt really scared.

How did she feel?

So I called to my father to come out and see.

Who did she call?

Now you will hear a longer story.

Now I will speak about the Karen way of working. I try to sell goods. How can I get capital or profit? In the past we sold goods, went up to sell goods. I buy things to sell down at Kanchanaburi. From Kanchanaburi I go to Congua village. From Congua I take things to sell in Jakae. For five years (six years) already, we have delivered goods. This way, sometimes we haul by elephant, sometimes we haul by vehicle. About going by truck, it's very difficult. It is very difficult. Sometimes I encountered rain and wind. We have to go up mountains of soil and mountains of rock. We experience great difficulty. Sometimes the truck can't go up the mountain. All the parts and spares are broken. I have to repair it by replacing it with a new part. After that I have to send goods by elephant which is very difficult. We experience much difficulty. Karen people don't have many other types of work to do. About working for a living, it is difficult. My relatives who live at Jakae work very little. Working for a living is very difficult. It's not easy to find money. I went back again. Concerning clothing to wear, I sold propane and stoves. I sold all kinds of things. My siblings everywhere are poor. Sometimes I was able to sell goods. Sometimes I got some money; sometimes I gave credit. Finally I myself lost (money in doing business). I was unable to endure and stopped selling. I invested twenty or thirty thousand baht each time.

I sold goods that time. I completely lost all my money. I tried to do it one more time. I invested another twenty or thirty thousand baht. Sometimes I got cash, sometimes I gave credit. It was very difficult. We lived in the jungle. We had love and pity on one another with whole hearts. I didn't know what to do. All my money was lost about eighty or ninety thousand baht. I lost money in that area. I didn't know what to do. I was poor and so were they. I couldn't do it anymore. When we looked at one another, we had pity on one another. I didn't know what to do. I didn't do it. I stopped doing it. I looked for a new job. I found a new job far away. Now I go down to Burma, to Thailand. About work I go to buy fruit.

Now you will hear this story again with questions. When you hear a question, please answer it.

Now I will speak about the Karen way of working. I try to sell goods. How can I get capital or profit? In the past we sold goods, went up to sell goods.

In the past, what did this man do (for a living)?

I buy things to sell down at Kanchanaburi. From Kanchanaburi I go to Congua village. From Congua I take things to sell in Jakae. For five years (six years)¹⁷ already, we have delivered goods.

How many years has this man been selling goods?

This way, sometimes we haul by elephant, sometimes we haul by vehicle. About going by truck, it's very difficult. It is very difficult. Sometimes I encountered rain and wind. We have to go up mountains of soil and mountains of rock. We experience great difficulty. Sometimes the truck can't go up the mountain.

All the parts and spares are broken.* I have to repair it by replacing it with a new part. After that I have to send goods by elephant which is very difficult.

When the truck broke down, what did this man use to send goods?

We experience much difficulty. Karen people don't have many other types of work to do. About working for a living, it is difficult. My relatives who live at Jakae work very little. Working for a living is very difficult.

It's not easy to find money.

What is not easy to find?

I went back again. Concerning clothing to wear, I sold propane and stoves. I sold all kinds of things. My siblings everywhere are poor.

What is the condition of his siblings?

Sometimes I was able to sell goods. Sometimes I got some money; sometimes I gave credit. Finally I myself lost (money in doing business).

Finally, what happened to this man?

I was unable to endure and stopped selling. I invested twenty or thirty thousand baht each time.

Each time, how much money did this man invest?

I sold goods that time. I completely lost all my money. I tried to do it one more time. I invested another twenty or thirty thousand baht. Sometimes I got cash, sometimes I gave credit. It was very difficult. We lived in the jungle.* We had love and pity on one another with whole hearts. I didn't know what to do. All my money was lost, about eighty or ninety thousand baht. I lost money in that area. I didn't know what to do. I was poor and so were they. I couldn't do it anymore. When we looked at one another, we had pity on one another.

When they looked at one another, how did they feel?

I didn't know what to do. I didn't do it. I stopped doing it. I looked for a new job. I found a new job far away.

Now I go down to Burma, to Thailand. About work I go to buy fruit.

Now, what does this man go to buy?

Now you will hear another story.

One day when I was a child, back then...It was like, back then, mother had me go to school but I didn't want to go. And this day mother told me to stay home. Mother went to work at seven o'clock. Mother went to work. Mother ordered me: you don't have to go to school. Mother had me stay home. I said "Yes." Mother went to work at seven o'clock, and I went to school at eight o'clock. I secretly went to school. When I went to school I was nine years old. I came back from school... mother asked... mother asked the others "Where did Maipao go?" And they said, "Maipao went to school." Mother said, "If she went to school, when she gets home I'm going to hit her." I came home, and mother didn't hit me. I said to mother, "My skirt is very pretty!" My skirt was dark blue and my shirt was white—student uniform skirt, student uniform shirt. When I got home, mother saw me. She said "The skirt is not pretty at all." Mother hugged me. Mother was happy that I went to school. Back then, mother didn't let me go to school. I was a mischievous child. When I went that day, I couldn't understand Thai at all. The teacher said, "It's forbidden to go up and play on the window." I said "Yes." As soon as the teacher left, I went up on the window and jumped from the window. Then the teacher squeezed my ear. Teacher Sopha was the teacher, a woman. I was in Preschool (Anuban) Level One, because I was a mischievous child. There were many teachers. I came to school at eight o'clock, I ate lunch and at four o'clock I came home. When I got home, I helped mother. I carried firewood and cooked rice. When the work was done, I fed the chickens. When that was done, I went to bathe. Then mother came home and we ate together.

Now you will hear this story again with questions. When you hear a question, please answer it.

One day when I was a child, back then...It was like, back then, mother had me go to school

Who had/wanted the child to go to school?

But I didn't want to go. And this day mother told me to stay home. Mother went to work at seven o'clock. Mother went to work.

---

¹⁷ After the pilot test, we deleted the words "six years", to avoid having multiple possible answers to this question, that is, to avoid confusing the subjects.

What time did the mother go to work?

Mother ordered me: you don't have to go to school. Mother had me stay home.

Where did the mother order the child to stay?

I said "Yes." Mother went to work at seven o'clock, and I went to school at eight o'clock. I secretly went to school. When I went to school I was nine years old.

When the child went to school, how old was she?

I came back from school... mother asked... mother asked the others "Where did Maipao go?" And they said, "Maipao went to school."

What did the others answer?

Mother said, "If she went to school, when she gets home I'm going to hit her."

What did the mother say she was going to do when her child came home?

I came home, and mother didn't hit me. I said to mother, "My skirt is very pretty!" My skirt was dark blue and my shirt was white—student (uniform) skirt, student (uniform) shirt. When I got home, mother saw me. She said "The skirt is not pretty at all." Mother hugged me.

What did the mother do to/with her child?

Mother was happy that I went to school.

How did the mother feel about her child going to school?

Back then, mother didn't let me go to school. I was a mischievous child.

What kind of character was this child?

When I went that day, I couldn't understand Thai at all. The teacher said, "It's forbidden to go up and play on the window." I said "Yes." As soon as the teacher left, I went up on the window and jumped from the window. Then the teacher squeezed my ear.

What did the teacher do to/with the child?

Appendix B: RTT transcript in Central Thai

This transcript is in the order that the subjects in Huaito listened to it, with their story (about selling) coming before the Mae Tom story (about school). The subjects in Mae Tom heard their local story immediately after the short snake story, and the Huaito story last. An asterisk (*) indicates two places in the Huaito story where we paused the tape and said to the subject, “Now there’s going to be a question.” We did this to help the subject not to lose concentration during long story sections. The transcript follows:

เราเป็นนักวิจัยเกี่ยวกับภาษาจากมหาวิทยาลัยพายัพที่เชียงใหม่ เราทำการวิจัยเกี่ยวกับภาษากะเหรี่ยง
โปรวในจังหวัดต่าง ๆ ว่าแตกต่างกันมากแค่ไหน เรามีเรื่องที่อัดไว้ในเทปและอยากให้คุณฟัง จะให้คุณฟัง
เรื่องละสองครั้ง ครั้งที่สองในเรื่องจะมีคำถามด้วย ขอฟังเรื่องและคำถามดี ๆ เมื่อได้ยินคำถามแล้วเราจะ
หยุดเทป เมื่อเราหยุดเทปขอคุณช่วยตอบคำถาม

นี่เป็นเรื่องที่หนึ่ง

ครั้งหนึ่งตอนฉันเป็นเด็ก ฉันเจอที่หน้าบ้าน มันเป็นงูเขียวที่ยาวที่สุดที่ฉันเคยเจอ ฉันรู้สึกกลัวมาก ฉัน
จึงเรียกพ่อให้ออกมาดู แต่เมื่อพ่อออกมาดูงูมันก็เลื้อยหนีไปแล้ว

ต่อไปคุณจะได้ฟังเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง และจะมีคำถามด้วย เมื่อฟังคำถามแล้ว ให้ตอบคำถาม

ครั้งหนึ่งตอนฉันเป็นเด็ก ฉันเจอที่หน้าบ้าน

เขาเจออะไร

มันเป็นงูเขียวที่ยาวที่สุดที่ฉันเคยเจอ ฉันรู้สึกกลัวมาก

เขารู้สึกอย่างไร

ฉันจึงเรียกพ่อให้ออกมาดู

เขาเรียกใครให้ออกมา

ต่อไปคุณจะได้ฟังอีกเรื่องหนึ่งที่ยาวกว่า

ขณะนี้เราจะพูดให้ฟังเกี่ยวกับวิถีทางการทำมาหากินของกะเหรี่ยง คิดจะทำมาค้าขาย จะได้รู้ว่าจะได้ทุน
ได้กำไรอย่างไร สมัยก่อนโน้นเราได้ทำมาค้าขาย ขึ้นไปค้าขาย ซื้อสินค้าต้องลงไปเอาที่กาญจนบุรี ที่
เมืองกาญจนบุรี แล้วก็กลับไปที่บ้านจ้งอ้ว พอถึงจ้งอ้วแล้วก็นำสินค้าไปขายที่บ้านจะแก ตั้งแต่สมัยเมื่อ
ห้าปีที่แล้ว เราได้ไปส่งของนั่น ทางนี้ก็ใช้ขึ้นบรรทุกส่งโดยช้างบ้างรถบ้าง เกี่ยวกับรถ จะเดินทางลำบาก
กลางทางบางครั้งก็จะเจอฝนและลมแรง ที่เดินทางไปนั้นต้องขึ้นภูเขาเดินภูเขาหิน ก็มีทุยยากลำบาก
บางครั้งรถจะขึ้นภูเขาไม่ไหว เฟืองท้ายก็เสีย และอะไหล่รถก็เสียหมดเลย* ต้องเอาอะไหล่ใหม่มาใส่
อีก เสร็จแล้วต้องหาช้างไปส่งอีกต่อลำบากยากเย็น ทุยยากลำบากลำบาก คนกะเหรี่ยงเหล่านี้งานการ
อย่างอื่นไม่ค่อยมี เกี่ยวกับการไปมาทำมาหากิน ลำบากลำบาก ญาติพี่น้องที่อยู่จะแกทำงานน้อยมาก ทำ
มาหากินก็ลำบากลำบาก เรื่องเงินทองหาไม่ได้ง่าย กลับมาอีก เกี่ยวกับเสื้อผ้าที่ใส่ เอน้ำมันเอาเตาไป
ขาย ขายทุกอย่างทุกสิ่ง พี่น้องที่โน้นนะทั่วไปลำบากขัดสน ขายได้บ้างที่นั่น ได้เงินบ้าง บางทีไม่ได้เงิน
ให้เขาเซ็นของ แล้วตัวเองขาดทุนหมด ทนขายไม่ได้แล้ว ผมก็หยุดขาย ออกทุนแต่ละครั้งเสียสองสาม
หมื่น ถึงขายครั้งนั้น ขาดทุนหมดเลย ออกอีกเที่ยวหนึ่ง ลงทุนอีกสองสามหมื่น ขายบ้างซื้อบ้าง ลำบาก
ลำบากมาก เราอยู่ในป่า* เราต้องรักต้องสงสารซึ่งกันและกันหมดจิตใจ เราทำอะไรไม่ถูกแล้ว เงินที่
ลงทุนไปขาดทุนไปเท่านั้น แปรหมิ่นเก๋หมิ่น เงินที่ขาดทุนในบริเวณนั้น ทำอะไรไม่ถูก เราก็จนเขาก็จน
เหมือนกัน เราทำกันไม่ได้แล้ว เรามองกันแล้วสงสารซึ่งกันและกัน เราทำอะไรไม่ถูก เราไม่ทำ เราหยุด
ไว้เลย เราหางานใหม่ทำ หางานที่เมืองใหม่ที่ไกล ๆ ตอนนีตัวเราเองลงไปพม่า ไปที่ประเทศไทย
เกี่ยวกับทำมาหากิน ไปซื้อผลไม้

ต่อไปคุณจะได้ฟังเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง และจะมีคำถามด้วย เมื่อฟังคำถามแล้ว ให้ตอบคำถาม

ขณะนี้เราจะพูดให้ฟังเกี่ยวกับวิถีทางการทำมาหากินของกะเหรี่ยง คิดจะทำมาค้าขาย จะได้รู้ว่าจะได้ทุน
ได้กำไรอย่างไร สมัยก่อนโน้นเราได้ทำมาค้าขาย ขึ้นไปค้าขาย

เมื่อก่อนลุงคนนี้ทำอะไร

ซื้อสินค้าต้องลงไปเอาที่กาญจนบุรี ที่เมืองกาญจนบุรี แล้วก็กลับไปที่บ้านจ้งอ้ว พอถึงจ้งอ้วแล้วก็นำสินค้าไปขายที่บ้านจะแก ตั้งแต่สมัยเมื่อห้าปีที่แล้ว

ลุงคนนี้ทำการค้าขายมาก็ปีแล้ว

เราได้ไปส่งของนั้น ทางนี้ก็ใช้ขึ้นบรรทุกส่งโดยข้างม้ารถบ้าง เกี่ยวกับรถ จะเดินทางลำบาก กลางทางบางครั้งก็จะเจอฝนและลมแรง ที่เดินทางไปนั้นต้องขึ้นภูเขาเดินภูเขาหิน ก็มีทุขียากลำบาก บางครั้งรถจะขึ้นภูเขาไม่ไหว เพื่อง่ายก็เสีย และอะไหล่รถก็เสียหมดเลย* ต้องเอาอะไหล่ใหม่มาใส่อีก เสร็จแล้วต้องหาข้างไปส่งอีกต่อลำบากยากเย็น

เมื่อรถเสีย ลุงคนนี้ส่งของโดยอะไร

ทุขียากลำบากลำบาก คนกะเหรี่ยงเหล่านี้งานการอย่างอื่นไม่ค่อยมี เกี่ยวกับการไปมาทำมาหากินลำบากลำบาก ญาติพี่น้องที่อยู่จะแกทำงานน้อยมาก ทำมาหากินก็ลำบากลำบาก เรื่องเงินทองหาไม่ได้ง่าย

อะไรที่หาไม่ง่าย

กลับมาอีก เกี่ยวกับเสื้อผ้าที่ใส่ เอน้ำมันเอาเตาไปขาย ขายทุกอย่างทุกสิ่ง พี่น้องที่โน้นนะทั่วไปลำบากขัดสน

พี่น้องของเขาเป็นอย่างไร

ขายได้บ้างที่นั่น ได้เงินบ้าง บางทีไม่ได้เงิน ให้เขาเซ็นของ แล้วตัวเองขาดทุนหมด

สุดท้ายเกิดอะไรขึ้นกับลุงคนนี้

ทนขายไม่ได้แล้ว ผมก็หยุดขาย ออกทุนแต่ละครั้งเสียสองสามหมื่น

แต่ละครั้งลุงคนนี้ลงทุนเท่าไร

ถึงขายครั้งนั้น ขาดทุนหมดเลย ออกอีกเที่ยวหนึ่ง ลงทุนอีกสองสามหมื่น ขายบ้างซื้อบ้าง ลำบากลำบากมาก เราอยู่ในป่า* เราต้องรักต้องสงสารซึ่งกันและกันหมดจิตใจ เราทำอะไรไม่ถูกแล้ว เงินที่ลงทุนไปขาดทุนไปเท่านั้น แปรหมื่นเก้าหมื่น เงินที่ขาดทุนในบริเวณนั้น ทำอะไรไม่ถูก เราก็จนเขาก็จนเหมือนกัน เราทำกันไม่ได้แล้ว เรามองกันแล้วสงสารซึ่งกันและกัน

เมื่อพวกเขามองหน้ากันเขารู้สึกอย่างไร

เราทำอะไรไม่ถูก เราไม่ทำ เราหยุดไว้เลย เราหางานใหม่ทำ หางานที่เมืองใหม่ที่ไกล ๆ ตอนนั้นตัวเราเองลงไปพม่า ไปที่ประเทศไทย เกี่ยวกับทำมาหากิน ไปซื้อผลไม้

เดี๋ยวนี้ลุงคนนี้ไปซื้ออะไร

ต่อไปคุณจะได้ฟังอีกเรื่องหนึ่ง

อยู่มาวันหนึ่งตอนเป็นเด็กเมื่อก่อนนั้น เหมือนกับว่าเมื่อก่อนนั้น แม่ให้หนูไปโรงเรียน แต่หนูไม่อยากไป และวันนี้แม่บอกให้หนูอยู่บ้าน แม่ไปทำงานเจ็ดโมง แม่ไปทำงาน แม่สั่งว่าไม่ต้องไปโรงเรียน แม่ให้หนูอยู่บ้าน หนูก็บอกว่าคะ แม่ไปทำงานเจ็ดโมง หนูก็ไปโรงเรียนแปดโมง หนูก็แอบมาโรงเรียน ตอนที่หนูมาเรียนหนูอายุเก้าขวบ หนูไปโรงเรียนกลับมาแม่ถามว่า ถามคนอื่นว่าไม่ไปไหน เขาก็บอกว่าไม่ไปไหนไปโรงเรียน แม่บอกว่าถ้าไปโรงเรียนกลับมาจะดี หนูกลับมาแม่ก็ไม่ดีหนู หนูบอกแม่ว่ากระโปรงของหนูสวยมาก ๆ กระโปรงของหนูสีน้ำเงิน เสื้อสีขาว กระโปรงนักเรียน เสื้อนักเรียน พอหนูกลับบ้านแม่เห็นหนูแม่พูดว่ากระโปรงไม่สวยเลย แม่ถอดหนู แม่หนูดีใจที่หนูไปโรงเรียน เมื่อก่อนนั้น แม่หนูไม่ให้หนูไปโรงเรียน หนูเป็นเด็กที่ขยัน ไปวันนั้นหนูฟังภาษาไทยไม่รู้เรื่อง คุณครูบอกว่าห้ามขึ้นไปเล่นที่หน้าต่าง หนูก็บอกว่าคะ พอครูไปหนูก็ขึ้นหน้าต่าง แล้วก็กระโดดหน้าต่าง แล้วครูก็บีบหู ครูโสภาก็เป็นครู เป็นผู้หญิง หนูอยู่บนบานหนึ่ง เพราะหนูเป็นเด็กขยัน คุณครูมีหลายคน หนูมาโรงเรียนแปดโมง หนูกินข้าวเที่ยง สี่โมงหนูกลับมา หนูกลับมาถึงหนูช่วยแม่ แยกฟืน หุงข้าว ทำงานเสร็จแล้วเลี้ยงไก่ เสร็จแล้วหนูไปอาบน้ำ แล้วแม่ก็กลับมากินข้าวด้วยกัน

ต่อไปคุณจะได้ฟังเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง และจะมีคำถามด้วย เมื่อฟังคำถามแล้ว ให้ตอบคำถาม

อยู่มาวันหนึ่งตอนเป็นเด็กเมื่อก่อนนั้น เหมือนกับว่าเมื่อก่อนนั้น แม่ให้หนูไปโรงเรียน

ใครให้เด็กหญิงไปโรงเรียน

แต่หนูไม่อยากไป และวันนี้แม่บอกให้หนูอยู่บ้าน แม่ไปทำงานเจ็ดโมง แม่ไปทำงาน

แม่ไปทำงานกี่โมง

แม่สั่งว่าไม่ต้องไปโรงเรียน แม่ให้หนูอยู่บ้าน

แม่สั่งให้เด็กหญิงอยู่ที่ไหน

หนูก็บอกว่าค่ะ แม่ไปทำงานเจ็ดโมง หนูก็ไปโรงเรียนแปดโมง หนูก็แอบมาโรงเรียน ตอนที่หนูมาเรียน
หนูอายุเก้าขวบ
เมื่อเด็กหญิงไปโรงเรียนมีอายุกี่ปี
หนูไปโรงเรียนกลับมาแม่ถามว่า ถามคนอื่นว่าไม่ไปไหน เขาก็บอกว่าไม่ไปโรงเรียน
คนอื่นตอบว่าอย่างไร
แม่บอกว่าถ้าไปโรงเรียนกลับมาจะดี
แม่บอกว่าถ้าลูกกลับมาแม่จะทำอะไร
หนูกลับมาแม่ก็ไม่ตีหนู หนูบอกแม่ว่ากระโปรงของหนูสวยมาก ๆ กระโปรงของหนูสีน้ำเงิน เสื้อสีขาว
กระโปรงนักเรียน เสื้อนักเรียน พอหนูกลับบ้านแม่เห็นหนู แม่พูดว่ากระโปรงไม่สวยเลย แม่ถอดหนู
แม่ทำอะไรกับลูก
แม่หนูดีใจที่หนูไปโรงเรียน
แม่รู้สึกอย่างไรที่ลูกไปเรียน
เมื่อก่อนนั้น แม่หนูไม่ให้หนูไปโรงเรียน หนูเป็นเด็กที่ซน
เด็กคนนี้นิสัยเป็นอย่างไร
ไปวันนั้นหนูฟังภาษาไทยไม่รู้เรื่อง คุณครูบอกว่าห้ามขึ้นไปเล่นที่หน้าต่าง หนูก็บอกว่าค่ะ พอครูไปหนูก็
ขึ้นหน้าต่าง แล้วก็กระโดดหน้าต่าง แล้วครูก็บิบนู
ครูทำอะไรกับเด็กหญิง

Appendix C: RTT screening questions and post-RTT interview

ORAL CONSENT	Given ☐ Not given ☐
1. Subject Number	
2. Administration Location	
3. Interviewer Name	
4. Writer Name (if not interviewer)	
5. Date/Time of Day	
6. Language of Elicitation (Bio & Post-RTT)	
7. Language of Response (Bio & Post-RTT)	
8. Interpreter Name (if needed)	
9. Subject Gender	

Screening and Background Information

10. What is your name?	ขอโทษ ชื่ออะไร
11. How old are you?	ขอโทษ อายุเท่าไร
12. What is (was) your work?	(เคย) ทำงานอะไร
13. Were you able to go to school? to what level?	ได้เรียนหนังสือไหม ถึงชั้นอะไร
14. Where were you born?	เกิดที่ไหน
15. Have you lived anywhere else for more than a year? Where? When? For how long?	เคยอยู่ที่อื่นมากกว่าหนึ่งปีไหม ... ที่ไหน ...เมื่อไหร่ ...นานเท่าไร
16. So you grew up here, right? (modify wording if necessary)	เติบโตที่นี่ ใช่ไหม
17. And now you live here right? (Ask only if not sure)	ตอนนี้อยู่ที่นี้ ใช่ไหม
SCREENING CRITERIA #1: YES ☐ NO ☐ Grew up in this area, lives here now, and if has lived elsewhere, it is not a significant amount of recent time.	
18. What languages can you speak? (distinguish Northern Thai and Central Thai)	พูดภาษาอะไรได้บ้าง
19. What language did you speak first?	พูดภาษาอะไรได้เป็นภาษาแรก
20. Which language do you speak best?	พูดภาษาอะไรเก่งที่สุด
21. ... second best?	... เก่งเป็นอันดับที่สอง
22. ... third best?	... เก่งเป็นอันดับที่สาม
SCREENING CRITERIA #2: Speaks PK either first OR best. YES ☐ NO ☐	
23. Where was your father born?	พ่อเกิดที่ไหน
24. And your mother?	...แม่ละ
25. What people group is your father from?	พ่อเป็นคนอะไร
26. And your mother?	...แม่ละ
27. What language did your father first speak as a child?	ตอนพ่อเป็นเด็ก พ่อพูดภาษาอะไรเป็นภาษาแรก
28. And your mother?	...แม่ละ
29. What language did your father usually speak to you when you were a child?	ตอนพี่เป็นเด็ก พ่อพูดภาษาอะไรกับพี่
30. And your mother?	...แม่ละ
SCREENING CRITERIA #3: YES ☐ NO ☐ Has at least one PK parent from this area who spoke PK with him/her.	

Comments/Observations:

RTT Language of Response:

Practice Test

Question	Subject's Answer
1	
2	
3	

Screening Test

Question	Subject's Answer	Score
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
Total		
<i>If the subject scores 7 of 10 on the Screening Test, then administer the rest of the RTT.</i>		

Comments/Observations:

Test Variety RTT

Question	Subject's Answer	Score
1.		
2.		
3.		

Question	Subject's Answer	Score
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
Total		

Comments/Observations:

Post-RTT Interview

31. Does the person who told this story (the last story) speak good Pwo Karen? a. (If not) Why not?	คนที่เล่าเรื่องนี้ (เรื่องสุดท้าย) เขาพูดภาษากะเหรี่ยงโปรดีไหม เพราะอะไร
32. Did you understand everything or some things (or nothing at all)?	ฟังเข้าใจ ทุกอย่าง หรือ บางอย่าง (หรือ ไม่เข้าใจเลย)
33. Is the way he/she speaks the same, a little different or very different from the way you speak?	การพูดของเขา กับ การพูดของผม เหมือนกันทุกอย่าง หรือ ต่างกันบ้าง หรือ ต่างกันมาก
34. (If not the same) How is it different? Accent, or vocabulary or what?	ต่างกันยังไงบ้าง อยู่ที่สำเนียงหรือคำศัพท์หรืออะไร
35. Now that you've heard their accent... where do you think the person who told this story is from?	ฟังสำเนียงแล้ว... พินิจคิดว่า คนที่เล่าเรื่องนี้เป็นคนไหน
(Ask 36-38 if the respondent has an answer for 35)	
36. Have you ever met a Pwo Karen person from [place said from]? Where did you meet?	พินิจเคยพบคนกะเหรี่ยงโปรจาก[place said from] ไหม เจอกันที่ไหน
37. (If ever met) When you speak with them, what language do you use with each other?	เมื่อคุยกับพวกเขา ใช้ภาษาอะไรพูดคุยกัน
38. (If not Pwo Karen) Why don't you speak to them in Pwo Karen?	เพราะอะไรที่ไม่ได้ใช้ภาษากะเหรี่ยงโปร
(Ask the following if the respondent did not mention the test story location above.)	
39. Have you ever met a Pwo Karen person from [Omko (Chiang Mai) or Sangkhlaburi (Kanchanaburi)]? Where did you meet?	พินิจเคยพบคนกะเหรี่ยงโปรจาก [อมก๋อย (เชียงใหม่) หรือ สังขละบุรี (กาญจนบุรี)] ไหม เจอกันที่ไหน
40. (If ever met) What language do you use with Pwo Karen people from there?	เมื่อคุยกับคนกะเหรี่ยงโปรที่มาจากที่นั่น ใช้ภาษาอะไรพูดคุยกัน
41. (If not Pwo Karen) Why don't you speak to them in Pwo Karen?	เพราะอะไรที่ไม่ได้ใช้ภาษากะเหรี่ยงโปร
SCREENING CRITERIA #4: YES ☐ NO ☐	
The subject has little or no contact with the speech variety being tested.	

Appendix D: Subject screening criteria

We used the following screening criteria for selecting RTT subjects:

1. The subject grew up in this area, currently lives in this village, and, if he/she has lived elsewhere, it was not for a significant amount of recent time.
2. The subject speaks Pwo Karen as his or her first or best language.
3. The subject has at least one Pwo Karen parent born in this area who spoke Pwo Karen with him/her when he/she was a child.
4. The subject has little or no contact with the speech variety being tested.

We did not require that the subject have grown up in the specific village in which we were testing, since Yang Khaw and Huaito villages were established only a few decades ago, and migration within the area is very common. All but one subject in Huaito had grown up in Sangkhlaburi district; the other subject grew up in neighboring Thong Phaphum district and had lived in Sangkhlaburi district for more than 40 years. In addition, one pilot test subject grew up in Myanmar and had lived in Sangkhlaburi district for more than 30 years. All Mae Tom subjects grew up in Mae Tom, except one who grew up in the same sub-district.

We did not require that one of the subject's Pwo Karen parents be born in the specific village in which we were testing, again because of migration patterns in Sangkhlaburi. In Huaito, we accepted some subjects whose parents were born nearby in Myanmar or Thong Phaphum district. In Mae Tom, all our subjects had a Pwo Karen parent born in Omkoi district.

"A significant amount of recent time" was defined as living away from the village for one-third or more of the subject's lifetime and having returned to live in the village less than a full two years.

"Little" contact was defined as one or two brief (less than one day) meetings with a speaker of the speech variety.

Appendix E: RTT scores

The RTT scores for comprehension of Northern Pwo by individual WCT Pwo subjects are shown in Table 4.

Table 4. WCT Pwo Karen (Huaito) scores on Northern Pwo story

Subject number	Gender	Age group	Contact ¹⁸	Scores
S09	F	15-34	none	50%
S11	F	15-34	none	20%
S02	F	15-34	none	30%
S08	F	35+	little	40%
S07	F	35+	none	0%
S03	F	35+	none	10%
S06	M	15-34	little	30%
S01	M	15-34	none	20%
S05	M	15-34	none	40%
S04	M	35+	none	30%
S10	M	35+	none	30%
S12	M	35+	little	10%
Average (all subjects)				26%
Number of subjects				12
Standard deviation				14%
Range of scores				0-50%

Note on contact: The average for the three Huaito subjects who had some previous contact with Northern Pwo Karen (40, 30, and 10%) was 27%, indicating that contact did not have much influence on their ability to understand Northern Pwo Karen.

---

¹⁸ Here “contact” refers to previous contact with the speech variety for which comprehension was being tested. “Little” means that this subject briefly met someone from the other group. “None” means no previous contact at all.

The RTT scores for comprehension of WCT Pwo by individual Northern Pwo subjects are shown in Table 5.

Table 5. Northern Pwo Karen (Mae Tom) scores on WCT Pwo story

Subject number	Gender	Age group	Contact	Scores
S06	F	15-34	none	0%
S05	F	15-34	none	22%
S08	F	15-34	none	0%
S09	F	35+	none	22%
S02	F	35+	little	44%
S04	F	35+	none	56%
S12	M	15-34	none	22%
S14	M	15-34	none	22%
S03	M	15-34	none	11%
S10	M	35+	none	56%
S11	M	35+	none	22%
S01	M	35+	none	22%
Average				25.00%
Number of subjects				12
Standard deviation				18%
Range of scores				0-56%

Appendix F: Eastern Pwo Karen & WCT Pwo Karen scripts and literature

This information is gathered from published works as well as interviews we conducted during general Pwo Karen research over several years.

Script Names	Description	Religious affiliation	Literature	Development Who/when/where	Users
Monastic script; Eastern Pwo script; Buddhist script; Leik Tala Nya, Leik Htu Li or Leik Phlaung Than Kha (in Karen)	Mon-based	Buddhist	primers; large selection of Buddhist religious materials translated from Mon, Burmese and Pali; original Pwo compositions (Womack 2005)	According to legend developed by or for Phu Hta Meik, a famous Buddhist monk, in 1700s or 1800s at Gyaing; another monk, U Yaung, either revived or developed the script around 1850 at Mt. Zwegabin, Upper Yetagun Monastery, in Hpa-an township (Womack 2005:136-137,236)	Widely used among Buddhist Eastern Pwo
NTM script	Thai-based	Christian	primers; Bible portions; Christian teaching materials	Developed by New Tribes Mission, 1973-2007, in Kanchanaburi	Christian community in Si Sawat, Kanchanaburi
Christian script; Western Pwo script; Baptist Pwo script; Leik Plong (in Pwo Karen)	similar to Sgaw Karen script; related to Burmese and Mon	Christian	Bible; variety of Christian materials	Developed by Rev. F. Mason and Rev. D.L. Brayton, American Baptist missionaries, around 1840 in Dawei (Tavoy) and Bassein (Womack 2005:236)	Western Pwo and Eastern Pwo Christians
Leke script; Li Hsaw Wet (in Sgaw Karen); Leik Hsan Weit (in Pwo Karen)	described as 'chicken-scratch', 'Chinese-like' or 'stick-like'	Leke religion	primers; Leke religious materials	Some believe it to be an ancient, 'recovered' or 'revealed' script or based on 'old Mon'; developed or discovered by Pu Nai Thayat and Pu Maung Tawdut around 1845 in Hpa-an township (Womack 2005:155)	Leke religious group
New Buddhist script	described as 'Chinese-like' or 'Leke-like' script	Buddhist		Developed (or recovered) within the past 5 years	
New Burmese-based script	Burmese-based	none known	primers; history; magazines	Origin unknown	